

**WIELKOPOLSKA
GRUPA PRAWNICZA**
KOZŁOWSKI, MAŻWA, SENDROWSKI I WSPÓLNICY SP. K.

Zmiany w przepisach w związku z pandemią koronawirusa

Covid - 19

TARCZA ANTYKRYZYSOWA

Przewodnik

Poznań, 22 kwietnia 2020

SPIS TREŚCI

Moduł I – Zamówienia publiczne

Moduł II – Prawo pracy

Moduł III – Prawo przedsiębiorców

Moduł IV – Kodeks Spółek Handlowych

Moduł V – Jednostki Samorządu Terytorialnego

MODUŁ I

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Pandemia koronawirusa wpływa na sytuację wykonawców realizujących umowy zawarte w trybie zamówień publicznych i prawidłową realizację umowy.

W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii została uchwalona nowelizacja ustawy pomocowej z dnia 31 marca 2020 r. (czyli ustawa nowelizująca ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z dnia 2 marca 2020 r.), wdrażająca założenia tzw. tarczy antykryzysowej. Drugi pakiet pomocowy, tzw. Tarcza Antykryzysowa 2.0, wszedł w życie w dniu 18 kwietnia 2020 r. - ustawa o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Nowelizacja wprowadza istotne zmiany w omawianym zakresie:

ETAP I

INFORMOWANIE SIĘ STRON I OCENA WPŁYWU NA REALIZACJĘ UMOWY

1. Obowiązek niezwłocznego wzajemnego informowania się stron umowy o wpływie okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19 na należyte wykonanie umowy, o ile oczywiście taki wpływ wystąpił lub może wystąpić w przyszłości.

Strony umowy muszą potwierdzić istnienie związku pomiędzy okolicznościami wywołanymi COVID-19 a niemożliwością należytego wykonania umowy. W tym celu należy posłużyć się oświadczeniami lub dokumentami (dopuszczalna jest forma elektroniczna).

Ustawa przewiduje możliwość ich uzupełnienia.

ETAP II

ROZPOCZĘCIE DIALOGU Z WYKONAWCĄ, ZMIANA UMOWY

2. Zamawiający może dokonać zmiany umowy po stwierdzeniu, że ww. okoliczności związane z wystąpieniem COVID-19 mogą wpłynąć lub wpływają na jej należyte wykonanie.

Katalog dopuszczalnych zmian umowy w sprawie zamówienia publicznego będzie miał charakter otwarty. Strony umowy mogą dokonać modyfikacji jej postanowień w zakresie wykraczającym poza granice wskazane w ustawie, jeżeli pozwoli to na dalszą realizację zamówienia publicznego.

Nowelizacja przewiduje w szczególności możliwość zmiany:

- terminu wykonania umowy lub jej części, lub czasowe zawieszenie wykonywania umowy lub jej części;
- sposobu wykonywania dostaw, usług lub robót budowlanych;
- zakresu świadczenia wykonawcy i odpowiadającą jej zmianę wynagrodzenia wykonawcy lub sposobu rozliczenia wynagrodzenia wykonawcy;

o ile wzrost wynagrodzenia spowodowany każdą kolejną zmianą nie przekroczy 50% wartości pierwotnej umowy.

Strony mogą zatem dokonać nawet kilku zmian umowy w sprawie zamówienia publicznego, w wyniku których łączny wzrost wynagrodzenia wykonawcy przekroczy próg 50% wartości pierwotnej umowy, o ile wzrost wynagrodzenia spowodowany poszczególną (tj. indywidualnie rozpatrywaną) zmianą nie przekroczy powyższego progu.

Jeżeli umowa zawarta przez strony zawiera postanowienia korzystniej kształtujące sytuację wykonawcy (np. przewiduje możliwość szerszej modyfikacji umowy), do zmiany umowy stosuje się postanowienia umowne, z zastrzeżeniem, że okoliczności związane z wystąpieniem COVID-19, o których mowa w pkt. 1, nie mogą stanowić samodzielnej podstawy do odstąpienia od umowy.

Dialog opisany powyżej – w zakresie łączącej ich umowy - mogą prowadzić także wykonawca z podwykonawcą, jak również podwykonawca z dalszym podwykonawcą.

Opisana procedura ma również zastosowanie odpowiednio do umów w sprawie zamówień publicznych wyłączonych ze stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych.

Ponadto ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 wskazano, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz związanych z nimi ograniczeń w przemieszczaniu się, umowy w sprawie zamówienia publicznego zawierane są pod rygorem nieważności w formie pisemnej, albo za zgodą zamawiającego w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

ETAP III

DOCHODZENIE KARY UMOWNEJ LUB ODSZKODOWANIA

3. W sytuacji gdy umowa w sprawie zamówienia publicznego przewiduje kary umowne lub odszkodowanie z tytułu odpowiedzialności wykonawcy za jej niewykonanie lub za nienależyte wykonanie, zamawiający ma obowiązek poinformowania wykonawcy, czy okoliczności wskazane przez wykonawcę mogą stanowić podstawę zwolnienia wykonawcy z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy.

Jeśli zamawiający uzna, że kara lub odszkodowanie są zasadne, powinien rozważyć możliwość obniżenia ich wysokości, stosownie do stopnia wpływu okoliczności związanych z COVID-19 na prawidłowość realizacji umowy, a także uwzględniając treści dokonanych zmian umowy.

ETAP IV

NARUSZENIE DYSCYPLINY FINANSÓW PUBLICZNYCH; ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA ORAZ WOBEC SPÓŁKI

4. Rozwiązania dedykowane zamawiającym z sektora finansów publicznych:

Zgodnie z nowelizacją, zmiana umowy oraz odstąpienie od ustalenia i dochodzenia należności powstałych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy w sprawie zamówienia publicznego na skutek wskazanych okoliczności nie stanowią naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Rozwiązania dedykowane zamawiającym spoza sektora finansów publicznych:

Nie popełnia przestępstwa niegospodarności, o którym mowa w art. 296 § 1 -4 ustawy – Kodeks karny (wyrządzenie szkody majątkowej), ten kto nie ustala lub nie dochodzi od wykonawców należności powstałych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy w sprawie zamówienia publicznego na skutek okoliczności związanych z COVID-19, lub dokona zmiany umowy, o której mowa w pkt. 2.

Przepis odnosi się do osoby, która sprawuje funkcję zarządczą w odniesieniu do osoby fizycznej lub podmiotu kolektywnego, w tym spółek prawa handlowego, będących zamawiającym, która na podstawie informacji oraz dokumentów lub oświadczeń przekazanych przez wykonawcę podejmie decyzję o odstąpieniu od dochodzenia od wykonawcy kar umownych, czy też innego odszkodowania, ewentualnie dokonana ich miarkowania.

Ustawa stanowi także, że członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz likwidator, który nie ustala lub nie dochodzi od wykonawców należności powstałych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy w sprawie zamówienia publicznego na skutek okoliczności związanych z COVID-19, lub który dokonuje zmiany umowy, o której mowa w pkt. 2, nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej wobec spółki z tego tytułu. Roszczenia odszkodowawcze spółki kierowane wobec tych osób będą nieuprawnione.

ETAP V

EPIDEMIA KORONAWIRUSA A BIEG TERMINÓW W POSTĘPOWANIU O ZAMÓWIENIE PUBLICZNE

Ustawa nie reguluje kwestii biegu terminów wyznaczanych w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego m.in.:

- na złożenie oferty w przetargu;
- na uzupełnienie dokumentów w toku prowadzonego przetargu.

Ustawa nie przewiduje w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 wstrzymania ani zawieszenia biegu terminów procesowych i sądowych w odniesieniu do:

- kontroli uprzedniej zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej prowadzonej przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych; oraz
- postępowania prowadzonego przed Krajową Izbą Odwoławczą.

Ustawa stanowi, że Prezes Krajowej Izby Odwoławczej, w porozumieniu z Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych, może określić szczegółowe warunki organizacji pracy Krajowej Izby Odwoławczej związane z zapewnieniem prawidłowego toku jej urzędowania oraz stosowane środki zapewniające bezpieczeństwo.

Organizacja KIO będzie zatem regulowana w drodze odpowiednich zarządzeń, a jej funkcjonowanie określi praktyka.

W okresie stanu epidemii Krajowa Izba Odwoławcza nie przeprowadza posiedzeń i rozpraw z udziałem stron i uczestników postępowania odwoławczego.

ETAP VI

WYŁĄCZENIE STOSOWANIA USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Ustawodawca dokonał również wyłączenia, w pewnych sytuacjach, stosowania ustawy prawo zamówień publicznych:

- do zamówień na usługi lub dostawy niezbędne do przeciwdziałania COVID-19 nie stosuje się przepisów ustawy prawo zamówień jeżeli zachodzi wysokie prawdopodobieństwo szybkiego i niekontrolowanego rozprzestrzeniania się choroby lub jeżeli wymaga tego ochrona zdrowia publicznego;

- do zamówień udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, Polski Fundusz Rozwoju Spółka Akcyjna lub regionalne fundusze rozwoju związanych z realizacją:

- 1) zadań dotyczących obsługi funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych na podstawie przepisów odrębnych oraz związanych z realizacją programów rządowych lub innych programów realizowanych ze środków publicznych, lub

- 2) zadań związanych z wykorzystaniem środków pochodzących z takich funduszy,

które dotyczą instrumentów wsparcia niezbędnych do przeciwdziałania negatywnym skutkom gospodarczym wystąpienia COVID-19;

- do zamówień na usługi, dostawy lub roboty budowlane udzielanych w związku z zapobieganiem lub zwalczaniem epidemii na obszarze, na którym ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii (wyłączenie wprowadzone zostało już ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych).

MODUŁ II

PRAWO PRACY

Pandemia koronawirusa bezsprzecznie wpływa również na sytuację pracodawców.

W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii została uchwalona nowelizacja ustawy pomocowej z dnia 31 marca 2020 r. (czyli ustawa nowelizująca ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z dnia 2 marca 2020 r.), wdrażająca założenia tzw. tarczy antykryzysowej. Drugi pakiet pomocowy, tzw. Tarcza Antykryzysowa 2.0, wszedł w życie w dniu 18 kwietnia 2020 r. - ustawa o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Nowelizacja wprowadza istotne zmiany w omawianym zakresie:

BADANIA LEKARSKIE

1. Podczas stanu zagrożenia epidemiologicznego lub stanu epidemii, **zawieszono zostaje wykonywanie obowiązkowych okresowych badań lekarskich** przez pracowników.

W trakcie trwania epidemii, pracodawca może ponadto **dopuszczać do pracy pracownika bez aktualnego orzeczenia lekarskiego** stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku.

Po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego, w przypadku gdy nie zostanie ogłoszony stan epidemii albo po odwołaniu stanu epidemii, pracodawca i pracownik są obowiązani niezwłocznie podjąć wykonywanie zawieszonych obowiązków i wykonać je w okresie nie dłuższym niż 60 dni od dnia odwołania danego stanu.

**POMOC FINANSOWA PAŃSTWA
DLA PRACODAWCÓW ORAZ MODYFIKACJE WYMIARU CZASU PRACY**

2. Przedsiębiorcy, którzy nie zalegają z zobowiązaniami podatkowymi ani składkami na ZUS/Fundusz Pracy do końca III kwartału 2019, a u których:
 - obrót w okresie dwóch miesięcy spadł o 15% i którzy wykazali stratę w jednym z tych dwóch miesięcy lub
 - obrót w okresie jednego miesiąca spadł o 25% w stosunku do poprzedniego miesiąca i którzy wykazali stratę,

mogą składać wnioski o przyznanie zarówno świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy (w celu opłacenia przez państwo części wynagrodzenia pracowników) jak i środków na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy. Świadczenia i środki wypłacane są za miesiąc z dołu oraz przysługują przez łączny okres 3 miesięcy przypadających po dacie podpisania umowy o wypłatę świadczeń. Wnioski należy składać do wojewódzkiego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy lub do marszałka województwa. Zakazane jest wypowiedzenie umowy o pracę z przyczyn niezależnych od pracownika w trakcie okresu pobierania przez pracownika świadczeń oraz 3 miesiące po tym okresie. Dotyczy to pracowników, na rzecz których przedsiębiorca otrzymał świadczenia i środki.

Możliwe jest również ograniczenie wymiaru czasu pracy pracownika, w zależności od tego, czy doszło do:

- **przestoju ekonomicznego** (okresu, w którym pracownik nie wykonuje swojej pracy z przyczyn od niego niezależnych) - w tym wypadku przedsiębiorca może ograniczyć podstawę wymiaru czasu pracy i płacę do 0,5 etatu, z zastrzeżeniem wynagrodzenia na poziomie co najmniej płacy minimalnej. Państwo pokryje wówczas (ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych) prawie ½ wynagrodzenia plus składki na ubezpieczenia społeczne. Jednakże dofinansowane nie przysługują do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie w poprzedzającym wniosku miesiącu wynosiło, było wyższe niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r (tj. 3 x 5 227,00 zł).
- **obniżenia wymiaru czasu pracy** (obniżenie wymiaru czasu pracy z przyczyn nie dotyczących pracownika, jednak nie więcej niż do połowy wymiaru czasu pracy) – przedsiębiorcy mogą ograniczyć wymiar czasu pracy pracownika o 20%, nie więcej niż do 0,5 etatu, z zastrzeżeniem wynagrodzenia na poziomie co najmniej płacy minimalnej. Państwo pokryje wówczas (ze środków FGŚP) ½ wynagrodzenia pracownika, nie więcej niż 40% przeciętnego wynagrodzenia. Jednakże dofinansowane nie przysługują do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzeni w poprzedzającym wniosku miesiącu wynosiło, było wyższe niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r (tj. 3 x 5 227,00 zł).

Warunki i tryb pracy w okresie przestroju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy powinny zostać ustalone w układzie zbiorowym pracy lub w porozumieniu z zakładowymi organizacjami związkowymi. Jeżeli u pracodawcy nie działają organizacje związkowe, warunki i tryb uzgadnia się z przedstawicielami pracowników wyłonionymi w trybie przyjętym u tego pracodawcy. Następnie pracodawca ma obowiązek przekazać kopię porozumienia właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy, w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia porozumienia.

MOŻLIWOŚĆ OGRANICZENIA NIEPRZERWANEGO ODPOCZYNKU I PRZEDŁUŻENIA DOBOWEGO WYMIARU CZASU PRACY

3. Pracodawca, który nie zalega z zobowiązaniami podatkowymi oraz składkami na ZUS/Fundusz Pracy/Fundusz Solidarnościowy do końca III kwartału 2019, a u którego wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 (zgodnie z zasadami wymienionymi w pkt 2), ma **możliwość ograniczenia nieprzerwanego odpoczynku dobowego pracownika wynikającego z Kodeksu Pracy, do nie mniej niż 8 godzin. Z kolei nieprzerwany odpoczynek tygodniowy może zostać ograniczony do niemniej niż 32 godzin**, obejmujących co najmniej 8 godzin odpoczynku dobowego. Pracownikowi przysługuje równoważny okres odpoczynku w wymiarze różnicy między 11 godzinami a liczbą godzin krótszego wykorzystanego przez pracownika okresu odpoczynku.

Dopuszcza się również zawarcie **porozumienia o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy**, który zezwala na przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy, nie więcej jednak niż do 12 godzin, w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 12 miesięcy. Przedłużony wymiar czasu pracy należy zrekompensować pracownikowi krótszym dobowym wymiarem czasu pracy w niektórych dniach lub dniami wolnymi od pracy.

Pracodawca ma również możliwość zawarcia **porozumienia o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników** niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami, w zakresie i przez czas ustalone w porozumieniu.

Wspomniane porozumienia zawierane są pomiędzy pracodawcą a organizacjami związkowymi reprezentatywnymi lub zakładowymi organizacjami związkowymi. Jeżeli u pracodawcy nie działają organizacje związkowe, porozumienie uzgadnia się z przedstawicielami pracowników wyłonionymi w trybie przyjętym u tego pracodawcy. Następnie pracodawca ma obowiązek przekazać kopię porozumienia właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy, w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia porozumienia.

MOŻLIWOŚĆ ZMIANY SYSTEMU LUB ROZKŁADU PRACY PRACOWNIKÓW W PRZEDSIĘBIOSTWACH POWIĄZANYCH Z INFRASTRUKTURĄ KRYTYCZNĄ

4. Ustawa przewiduje **możliwość zmiany systemu lub rozkładu czasu pracy pracowników**, ażeby zachować ciągłość funkcjonowania przedsiębiorstwa, stacji lub urzędu. Umożliwia również **polecenie pracownikom nadgodzin** w zakresie i wymiarze niezbędnym dla zachowania ciągłości pracy.

Dodatkowo wprowadzono możliwość **zobowiązania pracownika do pozostawania poza normalnymi godzinami pracy w gotowości do wykonywania pracy** w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę oraz **polecenia pracownikowi realizowanie prawa do odpoczynku w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę**.

W ww. sytuacjach pracodawca zobowiązany jest zapewnić pracownikowi zakwaterowanie i wyżywienie niezbędne do realizacji przez pracownika jego obowiązków pracowniczych.

Jednocześnie **w ww. sytuacjach pracodawca odmawia udzielenia pracownikowi urlopu wypoczynkowego, urlopu bezpłatnego oraz innego urlopu, a także przesuwania terminu takiego urlopu lub odwołuje pracownika z takiego urlopu, jeżeli został on już pracownikowi udzielony**.

Dotyczy to pracodawców:

- 1) prowadzących przedsiębiorstwa, których działalność polega na zapewnieniu funkcjonowania systemów obiektów infrastruktury krytycznej,
- 2) prowadzących przedsiębiorstwa, których działalność polega na zapewnieniu funkcjonowania sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych,
- 3) prowadzących przedsiębiorstwa będące podwykonawcą lub dostawcą, które nie są częścią infrastruktury krytycznej ale są kluczowe dla zachowania ciągłości jej działania,
- 4) prowadzących stacje paliw,
- 5) będących przedsiębiorcami, którym Prezes Rady Ministrów lub wojewoda wydał polecenia w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, zgodnie z trybem wskazanym w specustawie,
- 6) prowadzących przedsiębiorstwa pełniące funkcję sprzedawcy z urzędu,
- 7) zatrudniających pracowników na obszarze lub na terenie obiektu ważnego dla obronności, interesu gospodarczego państwa, bezpieczeństwa publicznego i innych ważnych interesów państwa,
- 8) prowadzących przedsiębiorstwa, których działalność polega na świadczeniu czynności bankowych,
- 9) prowadzących obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych kategorii A, którego działanie lub niewłaściwe działanie może spowodować poważny wypadek, wynikający z krótkoterminowej lub długoterminowej utraty stateczności tego obiektu obejmującej wszelkie awarie mechanizmów związanych z jego konstrukcją lub jego niewłaściwej eksploatacji, który skutkuje znacznym ryzykiem utraty życia, poważnego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub środowiska;
- 10) prowadzących działalność w sektorze rolno-spożywczym związaną z wytwarzaniem lub dostarczaniem żywności.

Infrastruktura krytyczna obejmuje systemy:

- zaopatrzenia w energię,

- surowce energetyczne i paliwa,
- łączności,
- sieci teleinformatycznych,
- finansowe,
- zaopatrzenia w żywność,
- zaopatrzenia w wodę,
- ochrony zdrowia,
- transportowe,
- ratownicze,
- zapewniające ciągłość działania administracji publicznej,
- produkcji, składowania, przechowywania i stosowania substancji chemicznych i promieniotwórczych, w tym rurociągi substancji niebezpiecznych.

DODATKOWY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

5. **W przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko**, albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu COVID-19, **ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy** oraz funkcjonariuszowi, zwolnionemu od pełnienia służby, **z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy na okres nie dłuższy niż 14 dni.**

Analogiczne uprawnienie przysługuje w przypadku zamknięcia szkoły, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, ośrodka wsparcia, warsztatu terapii zajęciowej lub innej placówki pobytu dziennego o podobnym charakterze z powodu COVID-19, do których uczęszcza dorosła osoba niepełnosprawna, ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy oraz funkcjonariuszowi, zwolnionemu od pełnienia służby, z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dorosłą osobą niepełnosprawną.

Dodatkowy zasiłek opiekuńczy przyznawany jest w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, i nie wlicza się do okresu zasiłkowego wskazanego w ww. ustawie.

Za okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego, nie przysługuje zasiłek opiekuńczy.

Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić dłuższy okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego.

MODUŁ III

PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW

Pandemia koronawirusa bezsprzecznie wpływa również na sytuację przedsiębiorców.

W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii została przyjęta nowelizacja ustawy pomocowej z dnia 31 marca 2020 r. (czyli ustawa nowelizująca ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z dnia 2 marca 2020 r.), wdrażająca założenia tzw. tarczy antykryzysowej. Drugi pakiet pomocowy, tzw. Tarcza Antykryzysowa 2.0, wszedł w życie w dniu 18 kwietnia 2020 r. - ustawa o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Ustawa wprowadza istotne zmiany w omawianym zakresie:

BIEG TERMINÓW W TOCZĄCYCH SIĘ POSTĘPOWANIACH

1. Pandemia bez wątpienia wpływa na bieg terminów w toczących się postępowaniach. Ustawa przewiduje, iż w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 bieg terminów przewidzianych przepisami prawa administracyjnego:
 - 1) od zachowania których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed sądem lub organem oraz terminy do dokonania przez stronę czynności kształtujących jej prawa i obowiązki,
 - 2) przedawnienia i innych terminów, których niezachowanie powoduje wygaśnięcie lub zmianę praw rzeczowych oraz roszczeń i wierzytelności, a także popadnięcie w opóźnienie,
 - 3) zawitych, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony,
 - 4) do dokonania przez podmioty lub jednostki organizacyjne podlegające wpisowi do właściwego rejestru czynności, które powodują obowiązek zgłoszenia do tego rejestru, a także terminów na wykonanie przez te podmioty obowiązków wynikających z przepisów o ich ustroju

- nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

Dodatkowo, jeśli podstawa do ogłoszenia upadłości dłużnika powstała w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, a stan niewypłacalności powstał z powodu COVID-19, bieg terminu do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega przerwaniu. Po tym okresie termin ten biegnie na nowo.

Czynności dokonane w celu wykonania uprawnienia lub obowiązku w okresie wstrzymania rozpoczęcia albo zawieszenia biegu terminów, o których mowa powyżej, są skuteczne.

2. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 **bieg terminów procesowych i sądowych w:**
 - **postępowaniach sądowych, w tym sądownoadministracyjnych,**
 - **postępowaniach egzekucyjnych, karnych, karno-skarbowych,**
 - **postępowaniach w sprawach o wykroczenia,**

- **postępowaniach administracyjnych,**
- postępowaniach i kontrolach prowadzonych w oparciu o Ordynację podatkową, kontrolach celno-skarbowych,
- postępowaniach w sprawach, o których mowa w art. 15f ust. 9 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych,
- innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw,

nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

Wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenie biegu terminów **nie dotyczy** niektórych terminów, m.in. wydania decyzji o warunkach zabudowy, ogłoszenia o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania studium oraz ogłoszenia o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego (procedura planistyczna w gminie).

Wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenie biegu terminów **nie dotyczy** również niektórych terminów w sprawach załatwianych poprzez tzw. „milczącą zgodę”, m.in. w sprawach rozpatrywanych na podstawie wybranych przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 nie przeprowadza się rozpraw ani posiedzeń jawnych, z wyjątkiem rozpraw i posiedzeń jawnych w sprawach pilnych, o których mowa w nowelizacji ustawy.

Warto podkreślić, że tarcza Antykryzysowa 2.0 nie usunęła wątpliwości związanych z tym czy wstrzymanie nierozpoczętego i zawieszenie rozpoczętego biegu terminu dotyczy również niektórych terminów prawa cywilnego. W opinii Kancelarii bieg terminów prawa cywilnego (np. bieg terminu przedawnienia czy terminu zawitego) nie uległ wstrzymaniu ani zawieszeniu.

Przepisy Tarczy Antykryzysowej 2.0 – podobnie jak przepisy Tarczy Antykryzysowej - nie precyzują czy terminy ulegają zawieszeniu z mocą wsteczną (tzn. od daty ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego, tj. 13 marca 2020 r. / stanu epidemii, tj. 20 marca 2020 r.) czy z chwilą wejścia nowelizacji w życie, tj. 31 marca 2020 r. Na obecną chwilę należy przyjąć, że bieg terminów procesowych i sądowych uległ wstrzymaniu lub zawieszeniu dopiero z dniem 31 marca 2020 r.

PRZESYŁKA HYBRYDOWA

3. Pandemia koronawirusa bezsprzecznie wpływa również na kwestię doręczeń.

Tarcza Antykryzysowa 2.0 wprowadziła **tzw. przesyłkę hybrydową**. Zakłada ona, że do dnia 30 września 2020 r. wyznaczony operator pocztowy będzie świadczył przy doręczeniach usługę pocztową z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

Przesyłka hybrydowa polega na jej **przemieszczeniu i doręczeniu w postaci dokumentu elektronicznego do adresata bez konieczności składania własnoręcznego podpisu**. Dotyczy przesyłki poleconej, poleconej za potwierdzeniem odbioru, pokwitowaniem odbioru albo elektronicznym potwierdzeniem odbioru.

Usługa ta będzie dostępna jedynie dla podmiotów posiadających profil zaufany **pod warunkiem, że adresat wyrazi zgodę na doręczenie w takiej formie oraz upoważni operatora wyznaczonego do obioru przesyłek poleconych do ich przetworzenia i doręczenia w postaci dokumentów elektronicznych na jego skrzynkę elektroniczną**. Minister cyfryzacji zapewni adresatowi, będącemu osobą fizyczną możliwość uwierzytelnienia w systemie operatora wyznaczonego za pomocą profilu zaufanego, a potrzebnego do korzystania z usługi.

Data doręczenia **przesyłki jest data zapoznania się przez odbiorcę z dokumentem zamieszczonym na skrzynce elektronicznej adresata. W razie braku zapoznania się dokument uznaje się za doręczony po upływie 14 dni od zamieszczenia dokumentu.** Operator przesyła na adres elektroniczny wskazany przez adresata zawiadomienie zawierające informację, że doręczono na skrzynkę elektroniczną adresata dokument elektroniczny. Dokument, który powstaje wskutek realizacji usługi ma moc równą dokumentu w formie papierowej. Usługa jest realizowana dla wszystkich przesyłek poleconych, na podstawie umów zawartych z operatorem bez względu na tryb ich zawarcia.

Ponadto, dodatkowe czynności związane z doręczeniem wynikające z pełnomocnictwa są zwolnione z opłaty. Poczta środki na ten cel ma otrzymać z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Co ważne, usługi tej nie stosuje się, gdy korespondencja nie może być doręczona ze względu na: konieczność doręczenia niepodlegającego przekształceniu dokumentu utrwalonego w postaci innej niż elektroniczna lub rzeczy; ważny interes publiczny, w tym istotne interesy państwa, a w szczególności jego bezpieczeństwo, obronność lub porządek publiczny; opatrzenie tekstem plastycznym, odbitką pieczęci plastycznej, hologramem lub innym zabezpieczeniem, które nie może być odzwierciedlone w wyniku przekształcenia; inne przyczyny techniczne. Istnienie tych przesłanek ocenia nadawca.

Przysyłka hybrydowa nie znajdzie również zastosowania do przesyłek wysyłanych do ani przesyłek wysyłanych przez: Sądy i Trybunały, prokuraturę i inne organy ścigania oraz komornika sądowego.

MOŻLIWOŚĆ WYDAWANIA POLECEŃ

- 4. Wojewoda, Minister właściwy do spraw zdrowia oraz Prezes Rady Ministrów mogą w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, wydawać polecenia obowiązujące osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz przedsiębiorców.** Zadania Prezesa Rady Ministrów wykonuje Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Polecenia są wydawane w drodze decyzji administracyjnej, **podlegają one natychmiastowemu wykonaniu** z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia oraz nie wymagają uzasadnienia.

Wykonywanie zadań następuje na podstawie umowy zawartej z przedsiębiorcą przez Prezesa Rady Ministrów, wyznaczonego ministra lub właściwego wojewodę i jest finansowane ze środków budżetu państwa z części budżetowej, której dysponentem jest odpowiednio Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, wyznaczony minister albo wojewoda. Prace związane z prowadzeniem przygotowań do realizacji zadań, o których mowa wyżej, mające charakter planistyczny, są finansowane ze środków własnych przedsiębiorcy. W przypadku odmowy zawarcia przez przedsiębiorcę umowy zadania wykonywane są na podstawie decyzji. W takim przypadku decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Polecenia mogą być wydawane także ustnie, telefonicznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub za pomocą innych środków łączności. Treść oraz istotne motywy takiego załatwienia sprawy powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji.

ŚWIADCZENIE POSTOJOWE

- 5. Świadczenie postojowe przysługuje osobie:**
 - 1) prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą,

- 2) wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło, zwane dalej „umową cywilnoprawną”

- jeżeli nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu.

Świadczenie postojowe nie przysługuje osobie wykonującej umowę cywilnoprawną, której przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, odpowiednio z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej albo umowy cywilnoprawnej, uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, był wyższy od 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r. Natomiast co do przychodu osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą nie ustanowiono żadnych wymogów.

Świadczenie postojowe przysługuje gdy w następstwie wystąpienia COVID-19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności, odpowiednio przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą albo przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna, **trwającego nieprzerwanie co najmniej 30 dni kalendarzowych przed miesiącem, w którym złożony został wniosek o świadczenie postojowe.**

Osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:

- 1) nie zawiesiła prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz jeżeli przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc;
- 2) zawiesiła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej po dniu 31 stycznia 2020 r.

Osobie wykonującej umowę cywilnoprawną świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:

- 1) umowa cywilnoprawna została zawarta nie później niż w dniu 1 kwietnia 2020 r.;
- 2) wynagrodzenie z tytułu wykonywania umowy cywilnoprawnej wynosi nie mniej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2020 r.

Osobie wykonującej umowę zlecenia świadczenie postojowe nie przysługuje jeżeli zleceniodawca otrzymał pomocy na wypłatę wynagrodzeń w ramach rozwiązań związanych z przeciwdziałaniem skutkom gospodarczym wywołanym COVID-19.

Świadczenie postojowe przysługuje nie więcej niż trzykrotnie. Oznacza to, że świadczenie po otrzymaniu go po raz pierwszy, będzie mogło być wypłacone po raz kolejny, jednak nie wcześniej niż w miesiącu następującym po miesiącu wypłaty wcześniej przyznanego świadczenia postojowego. **Warunkiem przyznania kolejnego świadczenia postojowego będzie oświadczenie przedsiębiorcy lub osoby wykonującej umowę cywilnoprawną, że sytuacja materialna wykazana we wcześniejszym wniosku nie uległa poprawie.** Świadczenie postojowe przysługuje w wysokości 80% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2020 r., tj. ok. 2000 zł.

W przypadku gdy suma przychodów z umów cywilnoprawnych uzyskana w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe wynosi mniej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia, świadczenie postojowe przysługuje w wysokości sumy wynagrodzeń z tytułu wykonywania tych umów cywilnoprawnych.

Ustalenie prawa do świadczenia postojowego następuje na wniosek osoby uprawnionej składany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wniosek może być złożony w formie dokumentu papierowego albo

elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca świadczenie postojowe niezwłocznie od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do jego przyznania. Wypłata świadczenia postojowego następuje w formie bezgotówkowej na wskazany rachunek płatniczy osoby uprawnionej.

Świadczenie postojowe oraz koszty obsługi wypłaty tego świadczenia są finansowane z Funduszu Pracy.

DOFINANSOWANIE OD STAROSTY

6. **Starosta może**, na podstawie zawartej umowy,
- 1) **przyznać przedsiębiorcy dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne**, w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

Dofinansowanie w przypadku spadku obrotów o:

- a) co najmniej 30% – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej jako iloczyn liczby pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie i 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- b) co najmniej 50% – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej jako iloczyn liczby pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie i 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- c) co najmniej 80% – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej jako iloczyn liczby pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie i 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Dofinansowanie może być przyznane na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

Wniosek o dofinansowanie przedsiębiorca składa do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na swoją siedzibę lub miejsce wykonywania pracy przez pracowników w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy. Przedsiębiorca jest obowiązany do utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych dofinansowaniem przez okres, na który zostało ono przyznane. Przedsiębiorca nie może otrzymać dofinansowania w części, w której te same koszty zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych. Pomoc udzielana przedsiębiorcy jest udzielana zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis.

- 2) **przyznać przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną, niezatrudniającemu pracowników, dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej** w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, w przypadku spadku obrotów o:

- a) co najmniej 30% – może być przyznane w wysokości 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie,
- b) co najmniej 50% – może być przyznane w wysokości 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie,
- c) co najmniej 80% – może być przyznane w wysokości 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie

– na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

Dofinansowanie jest wypłacane w okresach miesięcznych, po złożeniu przez przedsiębiorcę oświadczenia o prowadzeniu działalności w danym miesiącu, za który dofinansowanie jest wypłacane. Przedsiębiorca jest obowiązany do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres, na który przyznane zostało dofinansowanie. Wniosek o dofinansowanie przedsiębiorca składa do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy.

Przedsiębiorca nie może otrzymać dofinansowania w części, w której te same koszty prowadzenia działalności gospodarczej zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych. Pomoc udzielana przedsiębiorcy, o której mowa w ust. 1, jest udzielana zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis.

Przez spadek obrotów gospodarczych rozumie się zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczone jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, w porównaniu do łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego.

POŻYCZKA DLA MIKROPRZEDSIĘBIORCÓW

7. **Starosta może**, na podstawie umowy, udzielić ze środków Funduszu Pracy **jednorazowo pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy**, który prowadził działalność gospodarczą przed dniem 1 marca 2020 r. Wniosek o pożyczkę należy złożyć do powiatowego urzędu pracy, właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności, po ogłoszeniu naboru.

Pożyczka może być udzielona do wysokości **5000 zł**.

Oprocentowanie pożyczki jest stałe i wynosi w skali roku 0,05 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski.

Okres spłaty pożyczki nie może być dłuższy niż 12 miesięcy, z karencją w spłacie kapitału wraz z odsetkami przez okres 3 miesięcy od dnia udzielenia pożyczki.

Pożyczka wraz z odsetkami podlega umorzeniu, pod warunkiem, że mikroprzedsiębiorca przez okres 3 miesięcy od dnia jej udzielenia będzie prowadził działalność gospodarczą. Umorzenie stanowi pomoc udzielaną zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis. We wniosku o umorzenie mikroprzedsiębiorca oświadcza, że prowadził działalność gospodarczą przez okres 3 miesięcy od dnia udzielenia pożyczki.

Przychód z tytułu umorzenia pożyczki na zasadach, określonych w ust. 7, nie stanowi przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

WAŻNE: Tarcza Antykryzysowa 2.0 umożliwiła ubieganie się o pożyczkę także osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą, niezatrudniającym pracowników, tzw. samozatrudnionym.

ZASADY UDZIELANIA KREDYTÓW MŚP

8. Aby ograniczyć negatywne skutki pandemii na funkcjonowanie mikro, małych lub średnich przedsiębiorstw, proponuje się, aby banki uzyskały – niezależnie od regulacji wynikających z przepisów prawa bankowego – możliwość dokonania zmian określonych w umowie kredytu warunków lub terminów spłaty kredytu jeżeli:
- kredyt został udzielony przed dniem 8 marca 2020 r. oraz
 - zmiana taka jest uzasadniona oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy dokonaną przez bank nie wcześniej niż w dniu 30 września 2019 r.

Zmiana, o której mowa powyżej dokonywana będzie na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę, przy czym nie może ona powodować pogorszenia sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy.

Przepisy umożliwiają przedłużenie (utrzymanie) kredytów obrotowych uprzednio udzielonych przez banki klientom, którzy po dniu 30 września 2019 r. byli poddani procesom oceny kredytowej. Celem jest umożliwienie przedsiębiorcom zachowania bieżącego finansowania mimo ograniczenia lub wręcz wygaszenia działalności w związku z pandemią koronawirusa.

ZWOLNIENIE, ODROCZENIE LUB ROZŁOŻENIE SKŁADEK ZUS BEZ OPŁATY PROLONGACYJNEJ

9. Przedsiębiorca, **może być zwolniony z obowiązku opłacenia nieopłaconych należności z tytułu składek ZUS**, należnych od dnia **1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r.**, jeżeli był zgłoszony jako płatnik składek:
- przed dniem 1 lutego 2020 r. i na dzień 29 lutego 2020 r.,
 - w okresie od dnia 1 lutego 2020 r. do dnia 29 lutego 2020 r. i na dzień 31 marca 2020 r.,
 - w okresie od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 marca 2020 r. i na dzień 30 kwietnia 2020 r.,
zgłosił do ubezpieczenia mniej niż 10 pracowników.

Zwolnienie następuje na wniosek płatnika. Wniosek należy przekazać do ZUSu, nie później niż do dnia 30 czerwca 2020 r. Warunkiem zwolnienia z obowiązku opłacenia należności z tytułu składek jest przesłanie deklaracji rozliczeniowych lub imiennych raportów miesięcznych należnych za marzec, kwiecień i maj 2020 r.

Przedsiębiorca, **może być zwolniony z obowiązku opłacenia 50% nieopłaconych należności z tytułu składek ZUS**, należnych od dnia **1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r.** jeżeli był zgłoszony jako płatnik składek:

- przed dniem 1 lutego 2020 r. i na dzień 29 lutego 2020 r.,
- w okresie od dnia 1 lutego 2020 r. do dnia 29 lutego 2020 r. i na dzień 31 marca 2020 r.,
- w okresie od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 marca 2020 r. i na dzień 30 kwietnia 2020 r.
zgłosił do ubezpieczenia od 10 do 49 pracowników.

Zwolnienie następuje na wniosek płatnika. Wniosek należy przekazać do ZUSu, nie później niż do dnia 30 czerwca 2020 r. Warunkiem zwolnienia z obowiązku opłacenia należności z tytułu składek jest przesłanie deklaracji rozliczeniowych lub imiennych raportów miesięcznych należnych za marzec, kwiecień i maj 2020 r.

Również **prowadzący własną działalność pozarolniczą** mogą skorzystać ze **zwolnienia ze składek ZUS** należnych od **dnia 1 marca do dnia 31 maja 2020 r.**, jeżeli prowadził działalność przed dniem 1 kwietnia 2020 r. a przychód z tej działalności w pierwszym miesiącu, za który składany jest wniosek, nie był wyższy niż 300% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej.

Tarcza Antykryzysowa 2.0 wprowadza zapis, że zwolnieniu z obowiązku opłacenia należności z tytułu składek wykazanych w deklaracji rozliczeniowej za marzec 2020 r. podlega się także wówczas gdy należności te zostały opłacone. W takiej sytuacji opłacone należności z tytułu składek za marzec podlegają zwrotowi.

W przypadku odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty dotyczącego należności z tytułu składek ZUS należnych za okres od 1 stycznia 2020 r., na podstawie wniosku złożonego w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo w okresie 30 dni po jego odwołaniu, a w przypadku ogłoszenia stanu epidemii – w okresie jego obowiązywania albo w okresie 30 dni po jego odwołaniu **nie nalicza się opłaty prolongacyjnej**.

W przypadku odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty, podatków stanowiących dochód budżetu państwa lub zaległości podatkowych z tego tytułu, na podstawie wniosku złożonego w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo w okresie 30 dni po jego odwołaniu, a w przypadku ogłoszenia stanu epidemii – w okresie jego obowiązywania albo w okresie 30 dni po jego odwołaniu **nie nalicza się opłaty prolongacyjnej**.

MOŻLIWOŚĆ REZYGNACJI Z OPŁACANIA ZALICZEK NA PIT W FORMIE UPROSZCZONEJ

10. Podatnik PIT, opłacający w 2020 roku zaliczki miesięczne w formie uproszczonej (a więc w jednakowej kwocie, niezależnie od wielkości przychodów i kosztów), ponoszący negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19, może zrezygnować z tej formy w odniesieniu do zaliczek należnych za okres marzec – grudzień 2020 roku.

Zaliczki za te miesiące, podatnicy będą mogli obliczyć na ogólnych zasadach, a więc w kwocie, która zależy od wielkości przychodów i kosztów zarejestrowanych w danym okresie.

Rozwiązanie to dotyczy wyłącznie „małych podatników”, a więc podatnika, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro.

ZWOLNIENIA OD PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI

11. **Rada gminy może wprowadzić**, w drodze uchwały, za część roku 2020, **zwolnienia od podatku od nieruchomości**: gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wskazanym grupom przedsiębiorców, organizacjom pozarządowym i jednostkom organizacyjnym grup wyznaniowych, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

Rada Gminy w drodze uchwały, **może przedłużyć**, wskazanym grupom przedsiębiorców, organizacjom pozarządowym i jednostkom organizacyjnym grup wyznaniowych, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19, **terminy płatności rat podatku od nieruchomości**, płatnych w kwietniu, maju i czerwcu 2020 r., nie dłużej niż do 30 września 2020 r.

ZMIANY W ZAKRESIE OCHRONY NAJEMCÓW

12. Lokale w obiektach handlowych powyżej 2000 m²

W przypadku gdy **działalność najemcy powierzchni w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²** w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii **została zakazana lub ograniczona** na podstawie przepisów prawa, a najemca działalności tej nie prowadzi, **wygasają wzajemne zobowiązania stron umowy**.

Najemca powinien złożyć wynajmującemu bezwarunkową i wiążącą ofertę woli przedłużenia obowiązywania umowy na dotychczasowych warunkach o okres obowiązywania zakazu przedłużony o 6 miesięcy. Oferta powinna zostać złożona w okresie 3 miesięcy od dnia zniesienia zakazu.

Lokale mieszkalne i lokale o innym przeznaczeniu

Ustawa przewiduje **przedłużenie na warunkach dotychczasowych czasu obowiązywania umowy najmu (zarówno lokali mieszkalnych, jak i lokali o innym przeznaczeniu) do dnia 30 czerwca 2020 r. na podstawie oświadczenia woli najemcy**. Przedłużenie dotyczy umów najmu zawartych przed dniem wejścia w życie omawianej ustawy, a kończących się przed 30 czerwca 2020 r.

Oświadczenie woli o przedłużeniu umowy najmu lokalu do dnia 30 czerwca 2020 r., na warunkach dotychczasowych, najemca zobowiązany będzie złożyć wynajmującemu lokal najpóźniej w dniu upływu czasu obowiązywania tej umowy.

Powyższe rozwiązanie nie będzie miało zastosowania m. in. jeżeli najemca pozostaje w zwłoce z zapłatą opłat za używanie lokalu, czy opłat niezależnych od wynajmującego, a pobieranych przez tego wynajmującego, za co najmniej jeden okres rozliczeniowy, jeżeli łączna wartość tych zaległych należności przekroczyła kwotę czynszu należnego za jeden miesiąc; lub gdy używa tego lokalu w sposób sprzeczny z umową lub niezgodnie z jego przeznaczeniem.

Ponadto ustawa zakłada, że do dnia 30 czerwca 2020 r. niedopuszczalne będzie wypowiedzenie najemcy umowy najmu lokalu (zarówno lokalu mieszkalnego, jak i lokalu o innym przeznaczeniu) oraz wysokości czynszu w takim lokalu.

Ustawa zastrzega również, że możliwym będzie wypowiedzenie umowy najmu lokalu o innym przeznaczeniu niż mieszkalnym w przypadku naruszenia przez najemcę postanowień umowy najmu lub przepisów prawa dotyczących sposobu używania lokalu lub w przypadku konieczności rozbiórki lub remontu budynku, w którym znajduje się ten lokal.

MODUŁ IV

KODEKS SPÓŁEK HANDLOWYCH

Pandemia koronawirusa wpływa na sytuację wspólników oraz organów spółek.

W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii została uchwalona nowelizacja ustawy pomocowej z dnia 31 marca 2020 r. (czyli ustawa nowelizująca ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z dnia 2 marca 2020 r.), wdrażająca założenia tzw. tarczy antykryzysowej. Drugi pakiet pomocowy, tzw. Tarcza Antykryzysowa 2.0, wszedł w życie w dniu 18 kwietnia 2020 r. - ustawa o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Ustawa wprowadza istotne zmiany w omawianym zakresie:

1. Odpowiedzialność osób działających w imieniu spółki w przypadku umów o zamówienie publiczne

Członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej lub likwidator, który nie dochodzi lub nie ustala od strony umowy należności w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy na skutek okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19 nie odpowiada za szkodę wyrządzoną spółce. Osoby działające w imieniu spółki mogą zatem podjąć działania polegające np. na odroczeniu terminu zapłaty lub wykonania zobowiązania, bez narażania się na odpowiedzialność ze strony spółki.

2. Termin na sporządzenie i podpisanie sprawozdania finansowego oraz termin na odbycie zwyczajnego zgromadzenia wspólników / zwyczajnego walnego zgromadzenia

Zgodnie z rozporządzeniem ministra finansów z dnia 31 marca 2020 r.:

- termin na sporządzenie oraz podpisanie sprawozdań finansowych spółek prawa handlowego za rok 2019 został wydłużony o 3 miesiące, zatem do dnia 30 czerwca 2020 r.;
- termin na sporządzenie sprawozdania z działalności spółek prawa handlowego za rok 2019 został wydłużony o 3 miesiące, zatem do dnia 30 czerwca 2020 r.;
- termin na zamknięcie ksiąg rachunkowych został wydłużony o 3 miesiące;
- termin na zatwierdzenie sprawozdań finansowych za rok 2019 został wydłużony o 3 miesiące, zatem do dnia 30 września 2020 r.

3. Sposób odbywania posiedzeń organów w spółkach

W spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółkach akcyjnych wprowadzono ułatwienia odnośnie posiedzeń zarządu oraz rady nadzorczej. Jeżeli umowa lub statut spółki tego nie zakazuje, to:

- posiedzenia mogą odbywać się przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość (w szczególności w trybie telekonferencji albo wideokonferencji);

- uchwały mogą być podejmowane w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, bez konieczności zawarcia w umowie spółki lub jej statucie odpowiedniego upoważnienia;
- członkowie zarządu lub rady nadzorczej mogą oddawać swój głos na piśmie za pośrednictwem odpowiednio innego członka zarządu lub rady nadzorczej.

Ustawa doprecyzowuje, że udział w zgromadzeniu wspólników (w przypadku sp. z o.o.) lub walnym zgromadzeniu wspólników (w przypadku spółki akcyjnej) można wziąć również przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, chyba że odpowiednio umowa lub statut spółki stanowi inaczej.

Przewidziano również uchylenie przepisów, które nie pozwalały w trybie pisemnym lub zdalnym dokonywać wyborów przewodniczącego i wiceprzewodniczącego rady nadzorczej, powołać członków zarządu ani też odwoływać lub zawieszać w czynnościach tych osób, także wtedy gdy umowa spółki lub statut przewidywały głosowanie tajne.

MODUŁ V

JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Bez wątpienia pandemia koronawirusa wpływa na sposób organizacji i funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego.

W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii została uchwalona nowelizacja ustawy pomocowej z dnia 31 marca 2020 r. (czyli ustawa nowelizująca ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z dnia 2 marca 2020 r.), wdrażająca założenia tzw. tarczy antykryzysowej. Drugi pakiet pomocowy, tzw. Tarcza Antykryzysowa 2.0., wszedł w życie w dniu 18 kwietnia 2020 r. - ustawa o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Ustawa wprowadza istotne zmiany w omawianym zakresie:

1. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 wójt (burmistrz, prezydent miasta) może dokonać szeregu czynności, które usprawniają gospodarkę środkami publicznymi w ramach samorządu terytorialnego:
 - dokonać zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym dokonać przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej;
 - przekazać uprawnienia, o których mowa w art. 258 ust. 1 pkt 2-4 ustawy o finansach publicznych, tj. m.in. w zakresie przekazywania niektórych uprawnień do dokonywania przeniesień planowanych wydatków innym jednostkom organizacyjnym samorządu;
 - dokonać zmian w wieloletniej prognozie finansowej oraz w planie wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego związanych z wprowadzeniem nowych inwestycji lub zakupów inwestycyjnych przez jednostkę, o ile zmiana ta nie pogorszy wyniku budżetu tej jednostki;
 - dokonać zmiany przeznaczenia rezerwy celowej utworzonej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego bez uzyskania opinii komisji właściwej do spraw budżetu organu stanowiącego tej jednostki. Przepisu art. 259 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się;
 - tworzyć nową rezerwę celową bez uzyskania opinii komisji właściwej do spraw budżetu organu stanowiącego tej jednostki, przenosząc do niej zablokowane kwoty wydatków na podstawie art. 260 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Przepisów art. 259 ust. 3 i art. 260 ust. 4 tej ustawy nie stosuje się;
 - dokonywać zmian limitu zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, w związku z możliwością podwyższenia limitu zobowiązań na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Termin obowiązywania ww. regulacji przewidziano do dnia 1 stycznia 2021 r.

2. W okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii i związanego z tym ryzyka istotnego naruszenia terminów i warunków realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego:
- wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa może ustalić prawo do świadczenia postojowego przedsiębiorcy;
 - zaciągnięcie lub wyemitowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązania z tytułu:
 - kredytu lub pożyczki na cel, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 i art. 90 ustawy o finansach publicznych,
 - innego niż wymienione w pkt 1, zaliczanego do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2,
 - emisji papierów wartościowych;

nie wymaga uzyskania opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty zobowiązań, o ile zobowiązania te były przewidziane w prognozie kwoty długu i jednostka uzyskała pozytywną opinię regionalnej izby obrachunkowej o tej prognozie.

Nowelizacja umożliwia powyższe do czasu odwołania zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

3. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego oraz działające kolegiálně organy m.in.: wykonawcze w jednostkach samorządu terytorialnego, w związkach jednostek samorządu terytorialnego mogą:
- zwoływać i odbywać obrady, sesje, posiedzenia, zgromadzenia lub inne formy działania właściwe dla tych organów, oraz
 - podejmować rozstrzygnięcia, w tym uchwały;

z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość lub korespondencyjnie (zdalny tryb obradowania).

4. Rozporządzeniem ministra finansów z dnia 31 marca 2020 r. wydłużono o 30 dni okres na przedstawienie przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego:
- informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze,
 - informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć,
 - informacji o przebiegu wykonania planu finansowego jednostek (o których mowa w art. 9 pkt 10, 13 i 14 ustawy o finansach publicznych) za pierwsze półrocze.

5. Rozporządzeniem ministra finansów z dnia 31 marca 2020 r. wydłużono o 60 dni okres na:
- przekazanie przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego do organu stanowiącego j.s.t. sprawozdania finansowego jednostki samorządu terytorialnego,
 - rozpatrzenie i zatwierdzenie przez organ stanowiący j.s.t. sprawozdania finansowego jednostki samorządu terytorialnego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu.

6. Z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 przyznanie świadczeń, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobie lub rodzinie, które zostały poddane kwarantannie w związku z podejrzeniem zakażenia lub choroby zakaźnej, nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, a ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej może nastąpić na podstawie:
- rozmowy telefonicznej z pracownikiem socjalnym;

- dokumentów lub oświadczenia, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a także ich kopii, w tym elektronicznych, uzyskanych od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc; lub
 - informacji udostępnionych przez podmioty, o których mowa w art. 105 tej ustawy.
7. Z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 przyznawanie lub aktualizacja prawa do świadczeń opiekuńczych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, oraz zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, w szczególności osobie, która została poddana kwarantannie w związku z podejrzeniem o zakażenie lub o chorobę zakaźną, nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, a ustalenie sprawowania opieki może nastąpić w szczególności na podstawie:
- rozmowy telefonicznej z pracownikiem socjalnym;
 - dokumentów lub oświadczeń, a także ich kopii, w tym elektronicznych, uzyskanych od osoby ubiegającej się o świadczenie lub je otrzymującej lub od członków jej rodziny.

Wielkopolska Grupa Prawnicza
Kozłowski, Maźwa, Sendrowski i Wspólnicy sp. k.

KONTAKT

ul. Grudzieniec 64,
60-601 Poznań
e-mail: biuro@wgpr.pl
NIP: 778-143-26-65

Radosław Foryński
radca prawny, kierownik działu prawnego
e-mail: r.forynski@wgpr.pl
kom. +48 517 590 851